

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 489/201422

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. augusta 2014 predbežne prerokoval sťažnosť V. H. vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 16, čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1, 2 a 3, čl. 47 ods. 2 a 3, čl. 48 ods. 1, čl. 12 ods. 1, 2 a 4 a čl. 13 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) a c), čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b), c) a d), čl. 8 a čl. 1, čl. 13 a čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 215/2010 a jeho uznesením z 26. júla 2011, postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 408/2011 a jeho uznesením z 29. septembra 2011, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cdo 176/2013 a jeho uznesením z 26. septembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. H. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. decembra 2013 doručená sťažnosť V. H. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta

porušenie svojich základných práv podľa čl. 16, čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1, 2 a 3, čl. 47 ods. 2 a 3, čl. 48 ods. 1, čl. 12 ods. 1, 2 a 4 a čl. 13 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) a c), čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b), c) a d), čl. 8 a čl. 1 a čl. 13 a čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 215/2010 a jeho uznesením z 26. júla 2011 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu z 26. júla 2011“), postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 408/2011 a jeho uznesením z 29. septembra 2011 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“), ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cdo 176/2013 a jeho uznesením z 26. septembra 2013 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti, ako aj z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ 24. novembra 2010 podal okresnému súdu „žalobu na ochranu osobnosti“, ktorou namietal porušenie svojich viacerých práv podľa dohovoru tým, že bol podľa jeho názoru nezákonne vzatý do väzby rozhodnutím Mestského súdu v Bratislave v roku 1994 v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 38/94. V dôsledku toho sa domáhal na okresnom súde náhrady majetkovej a nemajetkovej ujmy.

Okresný súd 20. mája 2011 vyzval sťažovateľa na odstránenie nedostatkov návrhu na začatie konania v lehote 10 dní od doručenia výzvy (8. jún 2011), ale sťažovateľ v písomnom podaní doručenom okresnému súdu 20. júna 2011 nedostatky návrhu neodstránil a návrh na začatie konania zostal nejasný, neurčitý a žalobný petit nevykonateľný.

Sťažovateľ v žalobnom petite na základe jeho opravujúceho podania žiadal, aby okresný súd v občianskom súdnom konaní určil povinnosť odporcom v 1. až 3. rade (krajský súd, najvyšší súd a Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky) podať v rámci už niekoľko rokov právoplatne skončeného trestného konania mimoriadny opravný prostriedok, čo je podľa názoru okresného súdu nevykonateľné a absentuje právomoc všeobecného súdu na rozhodnutie o takejto žiadosti v občianskom súdnom konaní, preto

v zmysle § 43 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) jeho podanie odmietol.

Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie okresného súdu z 26. júla 2011 o odmietnutí podania ako vecne správne.

Proti uvedenému uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie. Dovolacie konanie však bolo napadnutým uznesením najvyššieho súdu zastavené, pretože sťažovateľ nepredložil dovolaciemu súdu splnomocnenie udelené advokátovi na jeho zastupovanie v dovolacom konaní, sám právnické vzdelanie nemá a ani Centrum právnej pomoci (ďalej len „centrum“) mu pre toto konanie nepriznalo nárok na právnu pomoc pre nevyhlúčenie zrejmej bezúspešnosti sporu.

Sťažovateľ v sťažnosti podrobne opisuje genézu jeho občianskoprávnej veci vedenej okresným súdom v kontexte s obmedzením jeho osobnej slobody, ku ktorému došlo ešte 19. apríla 1994; cituje napadnuté články ústavy a dohovoru a vyjadruje svoju nespokojnosť s postupom všeobecných súdov, ktorý podľa jeho názoru „vyústil“ do „odmietnutia žalobného návrhu občana H. V. ...Orgány verejnej moci vykonali svoju činnosť iba povrchno-formálne bez skutočného záujmu o nastolenie spravodlivosti. Nevyvinuli žiadnu snahu vhodne poučiť žalobcu, a to viacnásobne podľa potreby, že žalobný návrh trpí chybami, ktoré treba nanovo preformulovať, vhodne opraviť, doplniť.

Orgány verejnej moci porušili právo osobnej prítomnosti a osobného vyjadrenia sa k veci pred súdom.

Orgány verejnej moci porušili právo na účinný a efektívny prostriedok nápravy argumentujúc nedostatkom vlastnej právomoci zjednať nápravu.

Orgány verejnej moci porušili právo poskytnutia odbornej právnej pomoci od počiatku konania až po ukončenie konania, ktoré končilo dovolaním. Súdny už od počiatku mohli predpokladať z obsahu podaného podnetu kto ho podáva, že ide o občana neznalého práva a bez adekvátnej odbornej právnej pomoci nedokáže sám odborne správne zostaviť žalobný návrh.“ .

V nadväznosti na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd rozhodol nálezom, že okresný súd, krajský súd a najvyšší súd v označených konaniach porušili jeho v sťažnosti označené základné práva a články ústavy, ako aj označené práva a články dohovoru. Domáha sa zrušenia napadnutých rozhodnutí všeobecných súdov a ďalej ústavný súd žiada, aby prikázal „*príslušnému súdu, aby občiansko právnu žalobu č. k. 14 C 215/2010 vedenú na Okresnom súde v Bratislave I nanovo kontradiktórne prejednal v prítomnosti žalobcu H. V.; prítomnosť na súde žalobcu je nutná.*

Ústavný súd SR prikazuje príslušnému súdu, aby žalobcovi H. V. zabezpečil účinnú a efektívnu odbornú právnu pomoc z vlastnej iniciatívy a príslušný súd je povinný vhodne a najmä konkrétne poučiť žalobcu k odstráneniu väd, legislatívnych nedostatkov žalobného návrhu. Príslušný súd je povinný informovať žalobcu, ktorý subjekt je právne legitímny konať na súde v mene štátu a v mene žalovaných Krajský súd v Bratislave a Najvyšší súd SR.

Ústavný súd SR prikazuje príslušnému súdu, aby žalobcovi H. V. umožnil upraviť žalobný petit tak, aby bol vykonateľný a príslušný súd je povinný vhodne poučiť žalobcu o žalobnom petite...

... priznal navrhovateľovi ústavnej sťažnosti finančné spravodlivé zadostučinenie z dôvodu porušenia jeho práv vo výške 1.000 €... spolu so súdnymi trovami a trovami právneho zastúpenia.“.

Sťažovateľ tiež žiada, aby mu ústavný súd ustanovil právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

Ústavný súd zo svojej rozhodovacej činnosti (ako aj z obsahu sťažnosti) zistil, že uznesením sp. zn. III. ÚS 35/2012 z 25. januára 2012 bola sťažnosť sťažovateľa v časti, v ktorej namietal porušenie svojich práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) a c), čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru označeným uznesením okresného súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, odmietnutá pre nedostatok právomoci, a vo vzťahu k napadnutému uzneseniu a postupu krajského súdu odmietnutá ako neprípustná, pričom bol poučený, že lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu bude považovaná vo vzťahu k rozhodnutiu krajského súdu za zachovanú aj po skončení dovolacieho konania, ktoré v tom čase nebolo právoplatne skončené (porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva

z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99 a jeho body 51, 53 a 54).

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnú neopodstatnenosť návrhu ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa

namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

1. K postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 215/2010 a jeho uzneseníu z 26. júla 2011

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva princíp subsidiarity, podľa ktorého právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu predstavuje ústavný príkaz pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany, a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Proti namietanému postupu, ako aj proti označenému uzneseniu okresného súdu bol sťažovateľ oprávnený podať odvolanie (zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že tak aj urobil). O odvolaní sťažovateľa bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu rozhodovať o jeho sťažnosti smerujúcej proti označenému postupu a uzneseniu okresného súdu.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti rozhodol o jej odmietnutí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

2. K postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 408/2011 a jeho uzneseníu z 29. septembra 2011

Sťažovateľ v sťažnosti namieta aj porušenie svojich v sťažnosti označených základných práv a článkov ústavy a označených práv a článkov dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie okresného súdu z 26. júla 2011, ktorým bolo odmietnuté jeho podanie podľa § 43 ods. 2 OSP o návrhu na ochranu osobnosti a o priznanie majetkovej a nemajetkovej ujmy. V tomto konaní žiadal preskúmať zákonnosť obmedzenia jeho osobnej slobody v čase od 19. novembra 1994 do 16. februára 1996, keď sa údajne nachádzal na základe rozhodnutí všeobecných súdov nezákonne vo väzbe.

Ústavný súd vo vzťahu k splneniu procesných podmienok prípustnosti sťažnosti smerujúcej proti postupu a rozhodnutiu odvolacieho súdu nepovažoval v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) sťažnosť v tejto časti za oneskorenú, pretože lehota na podanie sťažnosti vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu je v prípadoch procesného rozhodnutia dovolacieho súdu považovaná za zachovanú (pozri rozsudok ESLP z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54). V takýchto prípadoch sa potom lehota určená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde počíta od právoplatnosti procesného rozhodnutia dovolacieho súdu.

Podľa názoru sťažovateľa došlo napadnutým postupom a uznesením krajského súdu, keď všeobecné súdy odmietli jeho vec prerokovať a meritórne rozhodnúť, k porušeniu jeho v sťažnosti označených základných práv podľa ústavy, ako aj označených práv podľa dohovoru.

Ústavný súd v tomto konkrétnom prípade konštatuje, že sťažovateľove námietky vo vzťahu k namietanému postupu a uzneseniu krajského súdu tak, ako ich ústavnému súdu predostrel, sa skutočne javia ako dovolací dôvod podľa § 237 písm. f) OSP. Z tohto dôvodu bol podľa názoru ústavného súdu príslušný o tejto veci rozhodnúť najvyšší súd ako súd dovolací. Skutočnosť, že sťažovateľ napriek jeho poučeniu všeobecnými súdmi podľa § 241 ods. 1 a § 30 OSP nesplnil zákonom požadovanú náležitosť dovolania (nebol zastúpený advokátom), čím fakticky neumožnil dovolaciemu súdu preskúmať napadnuté uznesenie krajského súdu a jemu predchádzajúci postup, nemožno nahrádzať podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavnému súdu.

Preto vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nie je v právomoci ústavného súdu preskúmanie napadnutého postupu a uznesenia krajského súdu, a v tejto časti musel ústavný súd sťažnosť odmietnuť pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

3. K postupu najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cdo 176/2013 a jeho uznesení z 26. septembra 2013

V súvislosti s napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým najvyšší súd zastavil konanie o dovolaní proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, ústavný súd konštatuje, že vo svojej rozhodovacej činnosti už viackrát uviedol (I. ÚS 24/00, III. ÚS 110/03, III. ÚS 70/07, IV. ÚS 75/2014), že otázka splnenia podmienok konania pred všeobecnými súdmi by mohla byť predmetom kritiky zo strany ústavného súdu len výnimočne, t. j. vtedy, ak by vyvedené závery všeobecných súdov boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a zároveň by mali za následok porušenie nejakého základného práva alebo slobody.

Najvyšší súd v napadnutom uznesení uviedol:

„Na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I z 26. júla 2011 č. k. 14 C 215/2010-52 (ktorým bolo odmietnuté podanie žalobcu z 24. novembra 2010, ktoré podľa svojho obsahu malo byť návrhom na začatie konania, (viď č. l. 1-5 spisu) Krajský súd v Bratislave uznesením z 29. septembra 2011 sp. zn. 9 Co 408/2011 potvrdil

uznesenie súdu prvého stupňa a žalovaným 1/ až 3/, nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie 12. januára 2012 (č. l. 66 až 74 spisu).

Okresný súd Bratislava I uznesením z 20. januára 2012 č. k. 14 C 215/2010-75 žalobcu vyzval, aby v lehote 10 dní od doručenia uznesenia predložil súdu doklad, že sám žalobca má právnické vzdelanie, alebo predložil plnomocenstvo udelené pre dovolacie konanie advokátovi, alebo súdu oznámil, či požiadal Centrum právnej pomoci (ďalej len centrum) o poskytnutie právnej pomoci vo forme zastúpenia advokátom v dovolacom konaní, poučil dovolateľa podľa § 241 ods. 1 O. s. p. o tom, že dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a podľa § 30 O. s. p. o tom, že účastník, ktorý požiada o ustanovenie advokáta a u ktorého sú predpoklady, aby bol oslobodený od súdnych poplatkov, súd ho odkáže na Centrum. Zároveň bol dovolateľ súdom osobitne poučený (listom z 22. mája 2012 č. l. 85 spisu) o spôsobe, akým má požiadať Centrum o právnu pomoc v tomto prípade.

Dovolateľ súdu oznámil, že Centrum mu v tejto právnej veci nepriznalo nárok na poskytnutie právnej pomoci, čo dokladoval rozhodnutím z 24. júla 2012 č. N 1866/12 (vid' č. l. 100- 104 spisu).

Vychádzajúc z tohto, že dovolateľ nemá právnické vzdelanie (vid' oznámenie dovolateľa z 9. februára 2012, č. l. 76 spisu) a že Centrum mu nepriznalo nárok na poskytnutie právnej pomoci v tomto konaní, Okresný súd Bratislava I uznesením z 11. februára 2012 č. k. 14 C 215/2010-107 opakovane vyzval dovolateľa, aby v lehote 15 dní od doručenia uznesenia predložil súdu plnomocenstvo udelené pre dovolacie konanie advokátovi. Toto rozhodnutie dovolateľ prevzal osobne 21. decembra 2012 (č. l. 111 spisu).

V reakcii na výzvu súdu dovolateľ podaním z 27. decembra 2012 (č. l. 108-109) zotrval na tom, aby mu bol súdom ustanovený bezplatný právny zástupca.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) vzal na zreteľ, že podľa § 241 ods. 1 O. s. p. musí byť dovolateľ zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná. Uvedené ustanovenie zakotvuje osobitnú podmienku dovolacieho konania ktorej nedostatok je odstrániteľný, avšak len za súčinnosti dovolateľa; dovolací súd je pritom povinný skúmať (preverovať), či táto podmienka je splnená.

Dovolateľ do rozhodnutia dovolacieho súdu v tejto veci napriek opakovaným výzvam súdu, ktoré osobne prevzal, v stanovenej lehote neodstránil nedostatok podania (dovolania) nepredložil plnomocenstvo udelené advokátovi na jeho zastupovanie v dovolacom konaní, sám právnické vzdelanie nemá a Centrum mu pre toto dovolacie konanie nepriznalo nárok na právnu pomoc pre ne vy lúčenie zrejmej bezúspešnosti sporu.“

K opakovanej žiadosti sťažovateľa o ustanovenie zástupcu najvyšším súdom dovolací súd poznamenal, že „*súčasná právna úprava (§ 30 O. s. p.) súdom neumožňuje ustanovenie právneho zástupcu (advokáta), táto kompetencia prešla na Centrum, ktoré o žiadosti dovolateľa (i keď negatívne) rozhodlo. O tomto, však bol dovolateľ súdom riadne poučený, v zmysle § 30 O. s. p.“*

V závere svojho rozhodnutia najvyšší súd uviedol, že „*V dôsledku nerešpektovania výzvy súdu zostal nedostatok vyššie uvedenej osobitnej podmienky dovolacieho konania neodstránený. Najvyšší súd Slovenskej republiky so zreteľom na to dovolacie konanie zastavil (§ 243c O. s. p. v spojení s § 241 ods. 1 O. s. p. a § 104 ods. 2 O. s. p.)“*.

Ústavný súd zastáva názor, že argumentáciu najvyššieho súdu možno považovať za dostatočnú a presvedčivú. Nemožno teda dospieť k záveru, podľa ktorého by rozhodnutie o zastavení konania o dovolaní malo byť arbitrárne či zjavne neodôvodnené. Na uvedenom závere nič nemení okolnosť, že sťažovateľ je iného názoru. Jeho odlišný právny názor totiž nemôže sám osebe bez ďalšieho zakladať porušenie práv podľa označených článkov ústavy a dohovoru.

Na posúdenie ústavnosti vo vzťahu k odôvodneniu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu považoval ústavný súd za kľúčové zistenie, či spôsob, ktorým najvyšší súd zdôvodnil svoje rozhodnutie, je ústavne konformný. Ústavný súd preto zisťoval, či spôsob výkladu príslušných zákonných ustanovení, ktorým najvyšší súd zdôvodnil svoje rozhodnutie, vzhľadom na zistený skutkový stav nie je svojvoľný (arbitráry) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu aplikovanej právnej úpravy.

Ako zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, sťažovateľ podal dovolanie bez toho, aby bol v dovolacom konaní právne zastúpený.

Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, podľa ktorých ustanovení procesnoprávneho predpisu postupoval, čo zisťoval, čo považoval za preukázané a na základe čoho v konečnom dôsledku rozhodol.

Najvyšší súd ďalej uviedol, že o podanom dovolaní možno konať iba v prípade splnenia zákonom ustanovených podmienok požadovaných na takéto konanie. Skúmal teda, či tieto podmienky sú splnené. Zistil pritom, že sťažovateľ nie je v dovolacom konaní právne zastúpený, a sám nemá právnické vzdelanie. Najvyšší súd poukázal na to, že okresný súd (v rámci úkonov vykonávaných pri podaní dovolania) urobil opatrenia na odstránenie nedostatku, ktorý bránil v ďalšom konaní o podanom dovolaní – dal sťažovateľovi priestor na odstránenie nedostatku s poučením, ako má postupovať v zmysle platnej právnej úpravy, avšak napriek tomu sťažovateľ tieto nedostatky neodstránil.

Rovnako tak dospel k záveru, že sťažovateľ síce kvalifikovane požiadal centrum o ustanovenie advokáta pre dovolacie konanie, avšak centrum jeho žiadosti nevyhovelo a nepriznalo mu nárok na poskytnutie v právnej pomoci.

Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľ tým, že napriek výzve a zákonnému poučeniu neodstránil nedostatok spočívajúci v nesplnení zákonnej podmienky vyžadovanej pre dovolacie konanie, nedal najvyššiemu súdu inú možnosť, iba dovolacie konanie v súlade so zákonom (Občianskym súdny poriadkom) zastaviť.

Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že postup najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu v napadnutom konaní a jeho napadnuté uznesenie, ktorým zastavil konanie o dovolaní sťažovateľa, nemá znaky arbitrárnosti, t. j. svojvôle, je v súlade s procesnoprávnymi predpismi (napr. § 104 ods. 2, § 241 ods. 1 a § 241 ods. 4 OSP) s tým, že najvyšší súd ako dovolací súd svoje závery primerane odôvodnil. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej už konštatoval, že postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania

v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Ústavný súd nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní a jeho napadnutým uznesením. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad § 104 ods. 2 OSP a § 241 ods. 1 OSP najvyšším súdom ako dovolacím súdom takéto nedostatky nevykazuje.

Sťažovateľ taktiež namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 16 ústavy (základné právo na súkromie), čl. 19 ods. 1 (základné právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena) a ods. 2 (základné právo na súkromný život) ústavy, ako aj základného práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 a) a c) a čl. 6 ods. 3 písm. b), c) a d) dohovoru (ktoré sa týkajú osobnej slobody) napadnutým postupom a uznesením najvyššieho súdu. Keďže medzi postupom najvyššieho súdu a jeho uznesením v občianskoprávnej veci sťažovateľa a označenými základnými právami podľa ústavy a právami podľa dohovoru neexistuje žiadna vzájomná príčinná súvislosť, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 13 dohovoru ústavný súd odkazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorej uplatňovanie práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí nadväzovať na aspoň obhájitelné tvrdenie (arguable claim) o porušení iného práva chráneného dohovorom (napr. rozhodnutie vo veci Silver a ostatní proti Spojenému kráľovstvu z 25. marca 1983). Článok 13 dohovoru sa tak vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať

pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv garantovaných dohovorom (Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 27. apríla 1988, séria A, č. 131, rovnako nálezy ústavného súdu III. ÚS 24/2010, IV. ÚS 325/2011, IV. ÚS 90/2013).

Z citovanej judikatúry EŠLP vyplýva zrejماً súvislosť práva zaručeného čl. 13 dohovoru s ostatnými právami, ktoré dohovor garantuje. Vzhľadom na to, že ústavný súd nedospel k záveru o možnom porušení iného práva zaručeného sťažovateľovi ustanoveniami dohovoru (čl. 6 ods. 1 dohovoru), nemohol dospieť k záveru, že by najvyšší súd porušil právo sťažovateľa zaručené čl. 13 dohovoru.

Pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 12 a čl. 13 ústavy a čl. 1 a čl. 41 dohovoru, tieto články majú deklaratórny charakter, neupravujú žiadne konkrétne základné práva, resp. iné individuálne práva (m. m. III. ÚS 222/2010), medzi ich obsahom a namietaným postupom najvyššieho súdu a jeho napadnutým uznesením nie je nijaká príčinná súvislosť, a teda neexistuje možnosť, aby (a to aj s prihliadnutím na odmietnutie sťažnosti v časti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie základných práv podľa ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8 a čl. 13 dohovoru) ústavný súd mohol pri meritórnom prerokovaní sťažnosti jeho porušenie vysloviť.

Aplikujúc uvedený právny názor na sťažnosť sťažovateľa ústavný súd dospel k záveru, že aj túto časť sťažnosti je potrebné odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd sťažnosť už po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Pretože sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa uvedených v sťažnosti (žiadosť o ustanovenie advokáta, zrušenie napadnutých rozhodnutí...) v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. augusta 2014